

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

A. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Zákon nebude zasahovat do žádného základního práva zakotveného v Listině základních práv a svobod (dále též „Listina“).

Navrhuje se svěřit státní správu v oblasti sociálního podnikání Ministerstvu práce a sociálních věcí (MPSV) v návaznosti na čl. 79 Ústavy, zmocňující zákonodárce ke stanovení působnosti ministerstev, a na § 9 zákona č. 2/1969 Sb., který jmenuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ústředním orgánem státní správy mj. pro oblast zaměstnanosti a sociální politiky.

Ústavní pořádek ČR je postaven na tom, že Parlament má obecnou zákonodárnou pravomoc, ve smyslu, že může zákonem stanovit práva a povinnosti soukromých osob a pravomoci orgánů veřejné moci dle svého uvážení s výjimkou případů, kdy by se zákon dostal do kolize s ústavním pořádkem nebo s mezinárodními závazky České republiky. Mezi pravomoci zákonodárce nepochybně patří i regulace podnikání za účelem ochrany veřejných zájmů, přičemž různé druhy podnikání mohou být regulovány různě, tj. některým kategoriím podnikatelů může zákon uložit jiná práva a povinnosti než jiným podnikatelům, v závislosti na charakteru jejich činnosti. K tomu viz též čl. 26 odst. 2 Listiny („*Zákon může stanovit podmínky nebo omezení pro výkon určitých povolání nebo činností*“).

Regulace podnikání musí stejně jako celý právní řád respektovat ústavní pořádek – z tohoto hlediska je zejména relevantní článek 4 Listiny, dle kterého při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu, což se vztahuje i na čl. 26 Listiny, který zakotvuje právo podnikat, ačkoliv současně platí, že dle čl. 41 Listiny se tohoto práva lze domáhat pouze v mezích zákonů, které čl. 26 provádějí. Zákonná omezení práva podnikat tedy musejí šetřit podstatu a smysl tohoto práva. Zákon o sociálním podnikání ovšem nebude omezovat právo podnikat. Práva a povinnosti bude ukládat jen těm podnikatelům, kteří se dobrovolně rozhodnou požádat o status sociálního podniku. Rozhodování o udělení a odnětí statusu sociálního podniku bude v souladu s čl. 36 odst. 2 Listiny podléhat soudnímu přezkumu („*Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny*“). Navrhovaná právní úprava je tedy v souladu s ústavním pořádkem ČR.

B. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnosti s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie, popřípadě i s legislativními záměry a s návrhy předpisů Evropské unie

Návrh zákona není transpozicí aktů Evropské unie a není technickým předpisem ve smyslu nařízení vlády č. 339/2009 Sb., o postupech při poskytování informací v oblasti technických

předpisů, technických dokumentů a technických norem, v platném znění. Seznam předpisů a dalších právních aktů Evropské unie, které se vztahují k oblasti sociálního podnikání viz část 1.3. závěrečné zprávy RIA. Pro zajištění souladu navrhovaného zákona s čl. 54 Smlouvy o fungování EU a čl. 34 Smlouvy o Evropském hospodářském prostoru (EHP), které zakazují omezit svobodu usazování právnických osob se sídlem na území EHP, se navrhuje umožnit těmto osobám, pokud podnikají v ČR a jsou zapsané do obchodního rejstříku, umožnit přístup ke statusu sociálního podniku a integračního sociálního podniku za stejných podmínek jako českým právnickým osobám.

Při vytváření státní politiky rozvoje sociálního podnikání podle navrhovaného zákona bude nutné zohlednit ustanovení Smlouvy o fungování Evropské unie a také Smlouvy o Evropském hospodářském prostoru omezující podporu podnikatelských subjektů ze státních zdrojů, a na ně navazující předpisy a právní akty.

Návrh zákona není v rozporu s žádnými mezinárodněprávními závazky ČR.

C. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty a na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, stejně jako na další veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, dopady na životní prostředí a dopady na rovnost mužů a žen jsou blíže specifikovány v závěrečné zprávě RIA, zejména v její části 3 Vyhodnocení nákladů a přínosů.

Dopady na státní rozpočet budou spočívat ve výdajích MPSV na novou agendu sociálního podnikání, které jsou kvantifikovány v závěrečné zprávě RIA. Pokud zákon uspěje ve svém cíli snížení nezaměstnanosti, povede to k úsporám veřejných rozpočtů, které však nelze zatím kvantifikovat.

Činnost sociálních podniků bude přispívat ke kultivaci podnikatelského prostředí, protože sociální podniky budou povinny ve zvýšené míře jednat v souladu s dobrými mravy a jejich účelem bude dosahovat společenského prospěchu. Přitom přihlášení se k principům sociálního podnikání bude založeno na dobrovolnosti, zákon nebude mít dopad na podnikatelské subjekty, které se nebudou chtít stát sociálními podniky. Činnost integračních sociálních podniků bude mít pozitivní dopad na zaměstnavatele, protože bude zvyšovat nabídku práce prostřednictvím systému dostupného zaměstnávání. Současně bude mít pozitivní sociální dopady na sociálně znevýhodněné skupiny, které budou cílovými skupinami integračních sociálních podniků.

D. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

V rámci působnosti svěřené mu navrhovanou právní úpravou bude MPSV provádět zpracování osobních údajů ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), přičemž účel tohoto zpracování bude určen navrhovaným zákonem.

Navrhovaný zákon je s obecným nařízením o ochraně osobních údajů v souladu. MPSV bude mít povinnosti správce ve smyslu tohoto nařízení v souvislosti se svými dalšími pravomocemi bez ohledu na to, zda bude navrhovaný zákon přijat, a při jeho aplikaci se tímto nařízením bude

řídít. Navrhovaný zákon nezakládá žádné nové oprávnění předávat osobní údaje do třetích zemí.

Osobní údaje budou získávány od subjektů údajů, které budou mít k dispozici informace uvedené v čl. 13 obecného nařízení o ochraně osobních údajů ze samotného zákona. Není pravděpodobné, že zpracování podle návrhu zákona bude mít za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob podle čl. 35 obecného nařízení.

Navrhovaná právní úprava nepředstavuje zásah do ústavně zaručeného práva na soukromí.

E. Zhodnocení korupčních rizik navrhovaného řešení

Korupční rizika jsou blíže specifikována v závěrečné zprávě RIA. Navrhovaná právní úprava nepřináší zvláštní korupční rizika. O přiznání a odnětí statusu sociálního podniku bude rozhodováno ve správním řízení v souladu se správním řádem, což zaručí dostatečné a zpětně ověřitelné zjištění skutečností rozhodných pro přiznání či odnětí statusu. Korupční riziko s tím spojené spočívá v případném ovlivňování úředních osob, které budou o udělení a odnětí statusu rozhodovat; to je problém společný veškerým správním řízením, v nichž se rozhoduje o záležitostech, které mají finanční dopad na soukromé osoby, včetně např. věcí daňových a přestupkových.

F. Dopady na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopady na bezpečnost ani na obranu státu.

II. Zvláštní část

ČÁST PRVNÍ

ZÁKON O SOCIÁLNÍM PODNIKU

Hlava I

Úvodní ustanovení

K § 1 Předmět úpravy

K odstavci 1

V souladu s obvyklou legislativní praxí se navrhuje na úvod zařadit obecné ustanovení, které pojmenuje materii, jíž se zákon zabývá. Půjde o sociální podnik a integrační sociální podnik, které jsou následně definovány v § 2, respektive v § 14, jako osoby, kterým byl přiznán určitý status, spojený s konkrétními právy a povinnostmi. Dále bude zákon upravovat státní politiku rozvoje sociální ekonomiky.

Zatímco ohledně vymezení sociálního podniku a integračního sociálního podniku bude význam zákona konstitutivní, státní politika sociálního podnikání ve smyslu interakce státních orgánů s fenoménem sociální ekonomiky, nebo se subjekty označujícími se jako sociální podniky či sociální podnikatelé, by nevyhnutelně nastávala i bez přijetí zákona. Účelem úpravy je tedy dát sociálnímu podnikání právní rámec a přispět tak k jeho zásadnímu rozvoji.

K odstavci 2

Navrhuje se v úvodu zákona definovat sociální ekonomiku.

Hlava II

Sociální podnik

K § 2

K odstavci 1

Navrhuje se právně ztotožnit sociální podnik s osobou, která má status sociálního podniku. Důvodem tohoto ztotožnění je potřeba zajistit srozumitelnost úpravy pro širokou veřejnost. Současně se zde konstatuje, že osoba se statusem sociálního podniku musí být vždy podnikatelem, tj. osobou, která samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem, se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, jak je podnikatel obecně vymezen v § 420 občanského zákoníku. Z toho ovšem nevyplývá, že by podnikání muselo být hlavní činností sociálního podniku. Naopak, sociální podnik bude moci být i právnická osoba, která podniká v rámci své doplňkové či vedlejší činnosti, jelikož i taková osoba je podnikatelem.

K odstavci 2

V souladu s potřebou zajistit přehlednost právního stavu se navrhuje osobám, kterým nebyl přiznán status sociálního podniku, zakázat se jako sociální podniky označovat, aby nedocházelo ke klamání veřejnosti subjekty, které nesplňují znaky sociálního podnikání. Porušení tohoto zákazu může být postizitelné soukromoprávně, jako porušení zákazu nekalé soutěže dle § 2976 a následujících občanského zákoníku, nicméně nenavrhuje se udělit orgánu

státní správy v oblasti sociálního podnikání, tj. Ministerstvo práce a sociálních věcí, pravomoc správně trestat osoby neoprávněně se označující jako sociální podniky.

K § 3

K odstavci 1

Navrhuje se zakotvit, že sociální podnik musí podnikat způsobem, který je společensky prospěšný, tj. který slouží společensky prospěšným cílům, nikoliv jen dosahování zisku. Pro zajištění vyšší právní jistoty se navrhuje spojit tuto podmínku pro přiznání statusu s demonstrativním výčtem toho, co se považuje za společensky prospěšné cíle.

K odstavci 2

Navrhuje se zakotvit, že jednání odporující dobrým mravům nebude slučitelné se statutem sociálního podniku. Aby byla podpora sociálního podnikání vnímána veřejností jako legitimní, musí být jako legitimní vnímána i činnosti sociálních podniků, tudíž není možné, aby sociálním podnikem mohla být osoba, která se chová způsobem, jež je vnímán jako „nepatřící do slušné společnosti“, odporující dobrým mravům.

Rozdíl mezi sociálními podniky a ostatními soukromými osobami ve vztahu k dobrým mravům bude spočívat v tom, že zatímco pro všechny soukromé osoby má jednání proti dobrým mravům důsledky v oblasti soukromého práva předepsané soukromoprávními předpisy, pro osoby se statutem sociálního podniku, nebo případně pro žadatele o tento status, bude jednání proti dobrým mravům navíc důvodem pro nepřiznání statusu sociálního podniku či jeho odejmutí.

Dobré mravy jsou ustáleným pojmem soukromého práva, který na několika klíčových místech používá občanský zákoník. Ústavní soud je vymezuje jako „*souhrn etických, obecně zachovávaných a uznávaných zásad s morálním akcentem, zajišťovaný právními normami a podléhající vývoji v kontextu společenských poměrů. Působí na právní vztahy s jistou proměnlivostí danou místem a časem*¹“. V souladu s tímto vymezením jsou v soukromoprávní doktríně dobré mravy obvykle chápány jako mimoprávní pravidla chování uznávaná v mezilidských vztazích, která mají právní význam, pokud na ně zákon odkazuje. „*Pro dobré mravy je typické, že jde o mimoprávní normativní pravidla ve společnosti existující a společností dodržovaná, jejichž existenci má rozhodující orgán – typicky soud – zjistit a vyhodnotit, zda jde či nejde o mrav dobrý, a to se zřetelem ke kritériu morálních zásad demokratické společnosti. Není tedy úkolem a v pravomoci soudu tvořit s odkazem na dobré mravy nová pravidla, ale posoudit existující mrav a zhodnotit jej, nakolik spadá do kategorie dobrých mravů*²“

Čtyři nejdůležitější odkazy na dobré mravy v občanském zákoníku jsou a) v § 1 odst. 2, kde se zakazuje ujednat si práva a povinnosti odchylně od zákona, pokud by takové ujednání mj. právě dobrým mravům odporovalo, b) v § 2 odst. 3, podle kterého musí být výklad a použití právního předpisu v souladu s dobrými mravy, c) obecná ustanovení o právních jednáních, zejména § 545, § 547 a § 580, podle nichž právní jednání svým obsahem a účelem musí být v souladu s dobrými mravy, a pokud se dobrým mravům přičí, má to za následek jeho neplatnost, a d) konečně § 2909, podle něhož úmyslné porušení dobrých mravů zakládá odpovědnost k náhradě škody; ovšem pokud ten, kdo dobré mravy porušil, vykonával své právo, odpovídá za škodu, jen pokud sledoval jako hlavní účel poškození jiného.

¹ II. ÚS 249/97

² Eliáš, K., K pojetí dispozitivního práva v občanském zákoníku, Bulletin advokacie, ročník 2015, číslo 9, str. 13

K odstavci 3

Navrhuje se zakotvit, že hlavní nepodnikatelská činnost sociálního podniku, pokud je pro sociální podnik jeho podnikání pouze činnost vedlejší či doplňková, musí být společensky prospěšná. Toto ustanovení souvisí s pravidly nakládání se ziskem upravenými v § 5. Sociální podnik, který je právnickou osobou podnikající v rámci vedlejší či doplňkové činnosti, bude tak povinen využít veškerý svůj zisk buď na svou hlavní společensky prospěšnou činnost, nebo na rozvoj svého sociálního podnikání. Ustanovení se ovšem nevztahuje na fyzické osoby, u nichž rozdělení jejich činnosti na „hlavní“ a „vedlejší“ nemá oporu v právním řádu ani není reálně vymežitelné.

K § 4 Právní forma sociálního podniku

Zde se vymezuje, které osoby budou mít při splnění zákonem stanovených podmínek nárok na přiznání statusu sociálního podniku. Navrhuje se, aby se jednalo o 1) fyzické osoby podnikající na základě živnostenského oprávnění, 2) právnické osoby soukromého práva s taxativně vymezenými výjimkami, 3) zahraniční právnické osoby podnikající na českém území, pokud jsou zapsané v českém obchodním rejstříku.

Fyzické osoby

Fyzické osoby podnikající na základě živnostenského zákona není důvod vylučovat z možnosti podílet se na sociálním podnikání, pokud k němu splní všechny zákonem dané podmínky. Již v současnosti se někteří živnostníci k principům sociálního podnikání hlásí (viz závěrečná zpráva RIA, část 1.4 Identifikace dotčených subjektů).

Právnické osoby soukromého práva

Navrhuje se, aby status mohly získat právnické osoby soukromého práva, a to včetně těch, které nejsou oprávněny rozdělovat zisk, ale jsou oprávněny podnikat v rámci své vedlejší či doplňkové činnosti, pokud veškerý zisk použijí na společensky prospěšnou činnost. Osoby, které jsou oprávněny podnikat pouze v rámci vedlejší či doplňkové činnosti, není důvod vylučovat ze sociálního podnikání - v mnoha případech mají k němu z povahy své veřejně prospěšné činnosti blízko a představují značnou část z osob, které se k sociálnímu podnikání hlásí již dnes (viz závěrečná zpráva RIA, část 1.4 Identifikace dotčených subjektů).

Z možnosti získat status jsou vynechány právnické osoby práva veřejného a odborové organizace, jelikož to ze své podstaty nejsou osoby primárně určené k podnikání, a jejich zapojení do sociálního podnikání by mohlo vést ke konfliktu s jejich veřejnoprávním posláním a v případě odborových organizací s jejich posláním v oblasti ochrany práv zaměstnanců.

Z možnosti získat status sociálního podniku jsou dále vynechány osobní obchodní společnosti (veřejná obchodní společnost a komanditní společnost), a to aby byla naplněna podmínka využití většiny zisku na veřejně prospěšné účely. Osobní obchodní společnosti neplatí daň z příjmů právnických osob, s výjimkou příjmů, na něž se vztahuje zvláštní sazba daně³; namísto toho jsou jejich příjmy součástí předmětu daně jejich společníků, a to již v účetním období, v nichž k nim dojde, bez ohledu na to, zda si společníci podíl na zisku skutečně vyplácejí. Na rozdíl od jiných právnických osob není vlastní rozdělení zisku významné pro určení daňové povinnosti ani osobní obchodní společnosti, ani jejich společníků. V důsledku toho nad ním není veřejnoprávní kontrola, z níž by bylo možno ověřit v jaké výši je vyplácen.

Zahraniční právnické osoby

³ § 18b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Aby bylo učiněno zadost mezinárodním závazkům ČR, navrhuje se umožnit přístup ke statusu sociálního podniku některým zahraničním osobám.

Dle čl. 54 Smlouvy o fungování EU mají právnické osoby založené podle práva některého členského státu EU se sídlem, ústřední správou nebo hlavní provozovnou na území EU svobodu usazování na území EU za stejných podmínek jako fyzické osoby, které jsou státními příslušníky členských států EU. Stejnou svobodu zakládá čl. 34 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP) pro právnické osoby se sídlem na území členských států EHP, tj. zemí EU a Islandu, Lichtenštejnska a Norska. Jelikož české právnické i fyzické osoby budou mít možnost získat status sociálního podniku, k naplnění těchto článků je nutné, aby je měly možnost za stejných podmínek získat i zahraniční právnické osoby se sídlem v některé zemi EHP, pokud podnikají na českém území.

Současně je možné, že v budoucnu ČR přijme další mezinárodní závazky vůči jiným zemím, které nejsou součástí EHP, mající ovšem obdobný charakter jako závazky vůči zemím EHP (např. v souvislosti s odchodem Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie). Aby v takových případech nebylo nutné zákon novelizovat, navrhuje se umožnit přístup ke statusu všem zahraničním osobám zapsaným do obchodního rejstříku. Podmínka zapsání do obchodního rejstříku není vůči zahraničním osobám nijak diskriminující, jelikož všechny české právnické osoby s nárokem na status sociálního podniku se rovněž zapisují do obchodního rejstříku nebo obdobné evidence.

K § 5 Omezení v nakládání se ziskem

Toto ustanovení definuje minimální požadavky na nakládání sociálního podniku se ziskem.

K odstavci 1

Navrhuje se rozdělit sociální podniky na ty, které jsou veřejně prospěšnými poplatníky ve smyslu zákona o daních z příjmů, a na ostatní, které veřejně prospěšnými poplatníky nejsou.

Veřejně prospěšný poplatník je vymezen v § 17a zákona o daních z příjmů jako právnická osoba, která v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním. Přičemž ovšem osoby některých právních forem veřejně prospěšnými poplatníky být nemohou nikdy, ani když jako hlavní činnost vykonávají něco jiného než podnikání – zejména obchodní korporace.

U sociálního podniku, který je veřejně prospěšným poplatníkem bude jeho veškerý zisk buď reinvestován, nebo bude sloužit k financování jeho hlavní činnosti, která podle § 3 odst. 3 navrhovaného bude muset být společensky prospěšná.

U sociálního podniku, který veřejně prospěšným poplatníkem není, se navrhuje, aby byl polovinu svého čistého ročního zisku povinen vložit do zvláštního fondu. Tento fond bude zřízen v účetní rozvaze na straně pasiv, a sociální podnik bude povinen tento fond využívat pouze k výdajům, které jsou společensky prospěšné, nebo pokud nebude možné ztrátu sociálního podniku uhradit jinak. Při definici toho, co se považuje za společensky prospěšný výdaj, se navrhuje částečně vyjít z vymezení výdajů, které si může poplatník jako prospěšné odečíst od základu daně z příjmů, nicméně oproti zákonu o daních z příjmů se navrhuje poněkud užší vymezení, v souladu s tím, že sociální podniky mají plnit společensky prospěšné funkce ve vyšší míře než ostatní podnikatelské subjekty.

K odstavci 2

Zde se navrhují pravidla pro zacházení s reinvestičním fondem sociálního podniku v případě pozbytí statusu sociálního podniku nebo likvidace právnické osoby, která je sociálním podnikem. I v takových případech bude sociální podnik povinen využít tento fond pouze ke společensky prospěšným výdajům, definovaným v předchozím odstavci. V případě, že likvidační zůstatek bude nižší než nominální výše reinvestičního fondu, bude při likvidaci sociální podnik povinen použít na společensky prospěšné výdaje celý likvidační zůstatek.

K odstavci 3

Navrhuje se pro vyšší právní jistotu uvést, že zákon o sociálním podniku nemá funkci zvláštního předpisu, který by sociálním podnikům uděloval výjimku z jiných předpisů stanovujících jim další omezení v nakládání se ziskem.

K § 6 Informační povinnost vůči zaměstnancům

Vzhledem ke zvláštní povaze zaměstnavatele, který je sociálním podnikem, se navrhuje, aby jeho informační povinnost vůči zaměstnancům byla rozšířena nad obecný rámec stanovený zákoníkem práce. Na sociální podniky se tedy nebude vztahovat výjimka, podle níž se informační a projednací povinnosti zaměstnavatelů vůči zaměstnancům podle § 279 a § 280 zákoníku práce netýkají zaměstnavatelů s méně než 10 zaměstnanci.

Zaměstnavatel, který je sociálním podnikem, dále bude povinen adekvátním způsobem poskytovat svým zaměstnancům informace o plnění povinností vyplývajících ze zákona o sociálním podniku. V mnoha případech se bude jednat o informace, které se zaměstnanců přímo týkají, jde-li kupříkladu o informování o pokroku v pracovní a sociální integraci. Stanovená informační povinnost může být plněna například v podobě pravidelných pracovních setkání se zaměstnanci, přičemž se dá rovněž předpokládat, že v jejich rámci budou sami zaměstnanci činit návrhy a komentáře, na základě kterých zaměstnavatel získá potřebnou zpětnou vazbu a případně je při naplňování stanovených cílů využije.

K § 7 Další povinnosti sociálního podniku

Navrhuje se uložit sociálnímu podniku povinnost vést podvojný účetnictví. Dále se pro zajištění veřejné kontroly navrhuje sociálnímu podniku uložit zvláštní informační povinnosti vůči veřejnosti, a to ve dvou formách – prostřednictvím vlastní webové prezentace, a prostřednictvím zprávy o činnosti, kterou bude předkládat MPSV, a která bude následně zveřejněna v evidenci sociálních podniků.

K odstavci 1

Zde se navrhuje zakotvit povinnost vést účetnictví ve formách, které dle § 2 zákona o účetnictví zakládají povinnost účtovat podvojnými zápisy o stavu a pohybu majetku (aktiv) a závazků (pasiv). Tato povinnost je zásadní pro umožnění efektivní kontroly toho, zda sociální podnik, který je povinen mít reinvestiční fond dle § 5, tento fond skutečně udržuje. Pro další zvýšení transparentnosti sociálního podniku se navrhuje, aby toto účetnictví byl povinen vést v plném rozsahu.

K odstavci 2

Zde se navrhuje stanovit povinné náležitosti webové prezentace sociálního podniku, sloužící k tomu, aby si veřejnost mohla učinit obraz o činnosti sociálního podniku a o tom, jaké výhody získal z veřejných prostředků.

K odstavci 3

Zde se navrhuje stanovit povinné náležitosti a lhůtu, v níž má být zpracována každoroční zpráva o činnosti sociálního podniku. Bude zpracována do konce března, aby bylo možné ze z informací v nich vyjít při zpracování podkladů pro sestavování státního rozpočtu na další rok.

K § 8 Ochrana životního prostředí

Navrhuje se, aby sociální podnik byl povinen v rámci svého zakladatelského právního jednání, a pokud je fyzickou osobou, v rámci prohlášení o společensky prospěšné činnosti, které bude povinen předložit podle § 22 odst. 3 písm. a) navrhovaného zákona v rámci žádosti o status sociálního podniku, se zavázat k tomu, jakým způsobem bude při své činnosti chránit životní prostředí, aby byl naplněn environmentální aspekt sociálního podnikání, přítomný v řadě uznávaných definic sociálního podnikání. Informace o jejich naplňování budou součástí zprávy o činnosti sociálního podniku.

K § 9 Vlastní činnost sociálního podniku

Navrhuje se stanovit, jako opatření proti zneužívání statusu sociálního podniku osobami, které ve skutečnosti namísto podnikatelské činnosti mají drtivou většinu svých příjmů z veřejných zdrojů nebo z darů soukromých osob, maximální podíl těchto příjmů ve výši 70 % ročně. Přitom se navrhuje použít termínu „*dotace, dary nebo obdobná plnění*“, aby bylo zřejmé, že se to týká i plnění, která jsou formálně označována jinak než jako dotace nebo dar (např. jako „grant“), ale materiálně mají stejný charakter.

Tato povinnost se ovšem nebude vztahovat na osoby, jejichž hlavní činnost není podnikáním (včetně fyzických osob – živnostníků). U nich, na rozdíl od čistě podnikatelských subjektů, je zcela v pořádku, pokud bude sociální podnikání pouze minoritním zdrojem jejich příjmů.

K § 10 Zaměstnanci sociálního podniku

Navrhuje se, aby sociální podnik byl po celou dobu, kdy má status, povinen zaměstnávat alespoň jednu osobu v rozsahu obecné stanovené týdenní pracovní doby dle zákoníku práce, což je v současnosti 40 hodin týdně. Účelem ustanovení je zajistit, aby sociální podnik reálně vyvíjel společensky prospěšnou činnost pod svým jménem a na vlastní odpovědnost. Není žádoucí, aby sociální podnik, který bude případně adresátem určitých benefitů, veškeré své aktivity outsourcoval subdodavatelům, kteří znaky sociálního podniku naplňovat nemusí.

K § 11 Vlastnické vztahy

K odstavci 1

Pro zajištění transparentnosti sociálního podnikání se navrhuje, aby sociální podnik byl povinen zveřejňovat své skutečné majitele ve smyslu § 4 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.

K odstavci 2

Navrhuje se, aby ovládající osobou sociálního podniku ve smyslu zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění zákona

č. 458/2016 Sb., nemohl být stát. Úlohou státu v oblasti sociálního podnikání bude určovat a provádět politiku jeho rozvoje, nikoliv přímo sociálně podnikat.

K odstavci 3

Navrhuje se stanovit, že právnická osoba veřejného práva nesmí mít v sociálním podniku většinový podíl. Účelem je zajistit, aby byl sociální podnik byl nezávislý na veřejné moci, což je jeden z mezinárodně uznávaných znaků sociálního podnikání jako svébytného oboru lidské činnosti⁴.

K § 12 Poradní výbor

K odstavci 1

Zde se navrhuje uložit sociálnímu podniku povinnost zřídit poradní výbor, pokud již nemá jiný kontrolní orgán. Současně se navrhuje, aby výjimku z této povinnosti měly mikropodniky ve smyslu práva EU, pro něž by to představovalo značnou a neodůvodnitelnou administrativní zátěž, a pro právnické osoby náboženského charakteru, zřízené dle zákona o církvích a náboženských společnostech, u nichž čl. 16 odst. 2 Listiny základních práv a svobod znemožňuje uložit jim běžným zákonem povinnost zřídit konkrétní orgán právnické osoby.

K odstavci 2

Působnost poradního výboru se navrhuje podle vzoru slovenské právní úpravy vymezit tak, aby byl oprávněn kontrolovat, jakým způsobem sociální podnik plní svou společensky prospěšnou roli.

K odstavci 3

Při vymezení složení a funkcí poradního výboru se navrhuje vyjít z pravomocí dozorčí rady akciové společnosti, které jsou upraveny v zákoně o obchodních korporacích, v §§ 446 – 450.

K § 13 Bezúhonnost

Navrhuje se, aby další podmínkou pro přiznání statusu sociálního podniku byla bezúhonnost trestní a přestupková na vybraných úsecích, které úzce souvisejí s povinnostmi sociálního podniku vycházejícími z mezinárodně uznávaných definic sociálního podnikání⁵. Trestní bezúhonnost bude posuzována s logickým důrazem na trestné činy proti majetku, jelikož sociální podniky budou podnikajícími osobami. Environmentální pilíř sociálního podnikání je reprezentován tím, že status sociálního podniku nebude slučitelný s přestupky proti životnímu prostředí, za něž byla uložena pokuta, a sociální pilíř tím, že status nebude slučitelný s přestupky proti zaměstnanosti nebo na úseku inspekce práce, za něž byla uložena pokuta.

Hlava III

INTEGRAČNÍ SOCIÁLNÍ PODNIK

K § 14

U vymezení integračního sociálního podniku se navrhuje postupovat stejně jako u vymezení sociálního podniku, tj. ztotožnit integrační sociální podnik s osobou, která má status integračního sociálního podniku. Obdobně jako u sociálního podniku se navrhuje zakázat

⁴ Viz např. usnesení 2008/2250(INI) - Zpráva Evropského parlamentu o sociální ekonomice

⁵ Viz např. usnesení 2008/2250(INI) - Zpráva Evropského parlamentu o sociální ekonomice

osobám, které nemají status integračního sociálního podniku, se jako integrační sociální podniky označovat.

K § 15

Navrhuje se, aby integrační sociální podnik měl všechny povinnosti sociálního podniku s výjimkou toho, že jeho podnikání nebude nutně muset být společensky prospěšné ve smyslu § 3 navrhovaného zákona. Společenská prospěšnost integračního sociálního podniku bude spočívat již v tom, že bude zaměstnávat zdravotně postižené či sociálně znevýhodněné osoby.

K § 16

Zde se stanovuje základní identifikační znak integračního sociálního podniku, totiž zaměstnávání znevýhodněných osob. Jejich minimální podíl se navrhuje ve výši 30 %, což bylo na základě jednání v pracovních skupinách s širokým spektrem zainteresovaných subjektů vyhodnoceno jako vhodná minimální hodnota.

K § 17 Způsob výpočtu průměrného ročního přepočteného počtu zaměstnanců

Zde se v návaznosti na předchozí ustanovení navrhuje upřesnit, jak bude počet znevýhodněných zaměstnanců vypočítán. Je při tom využita jako inspirace úprava z vyhlášky č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2008 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a která nečiní v dlouholeté aplikační praxi potíže.

K § 18 Znevýhodněné osoby

K odstavcům 1 a 2

Zde se navrhuje vymezit kategorie osob, které se pro účely zákona považují za osoby znevýhodněné. Za osoby znevýhodněné jsou považovány osoby se zdravotním postižením, přičemž se odkazuje na jejich definici v zákoně č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a dále osoby sociálně znevýhodněné, jež jsou dále rozděleny podle charakteru sociálního znevýhodnění. Tím je zajištěno použití jednotné definice pro každou z daných kategorií, aby bylo možno jednoznačně určit, že osobu lze považovat za osobu znevýhodněnou. K vymezení sociálně znevýhodněných viz blíže závěrečná zpráva RIA, část 1.2.1.

K odstavci 3

Pro určení kategorie osob věkově znevýhodněných a osob s obtížně uplatnitelnou kvalifikací na trhu práce budou věkové znevýhodnění a obtížně uplatnitelné kvalifikace vymezeny nařízením vlády, a to z toho důvodu, aby na úrovni příslušných ústředních orgánů státní správy došlo ke shodě ve vymezení těchto znevýhodnění, které se může v závislosti na různých faktorech ovlivňujících trh práce v průběhu času měnit.

K § 19 Psychosociální podpora

Navrhuje se stanovit povinnost sociálního podniku poskytovat psychosociální podporu jako prostředek napomáhající k začlenění osob se zdravotním postižením na trh práce a do společnosti. Nebude se však jednat o sociální službu, která jsou definována zákonem č.

108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a kterou mohou podle tohoto zákona poskytovat jen určité subjekty.

K § 20

Zde se navrhuje stanovit náležitosti zprávy o činnosti integračního sociálního podniku, obdobně jako u sociálního podniku, která bude dostupná v evidenci vedené MPSV, tak aby poskytovala veřejnosti dostatečný přehled o tom, jakým způsobem podnik plní svou sociálně integrační funkci.

Hlava IV

SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ A EVIDENCE SOCIÁLNÍCH PODNIKŮ

K § 21 Přiznání statusu sociálního podniku

K odstavci 1

Navrhuje se stanovit, že žadatel je povinen plnit některé povinnosti sociálního podniku již 12 měsíců před podáním žádosti. Cílem této podmínky je zajistit, aby status mohly získat pouze subjekty, které již prokázaly určitou stabilitu, schopnost a vůli se sociálním podnikáním zabývat. Konkrétně se bude jednat o povinnost, aby jejich činnost byla společensky prospěšná a aby zaměstnávali alespoň jednu osobu. Rovněž přestupková bezúhonnost bude posuzována zpětně za předchozích 12 měsíců, ovšem s tím, že MPSV bude moci v odůvodněných případech méně závažných přestupků, definovaných výší udělené pokuty do 50 000 Kč, splnění této podmínky prominout.

Dále se navrhuje, aby podmínkou pro získání statusu byla absence dluhů vůči veřejným rozpočtům (bezdlužnost), což úzce souvisí s požadavkem, aby sociální podnik respektoval dobré mravy.

K odstavci 2

Za účelem snížení administrativního břemene vůči žadatelům se navrhuje, aby si MPSV samo zajistilo doklady ověřující trestní bezúhonnost žadatelů.

K § 22 Žádost o přiznání statusu sociálního podniku

K odstavci 1

Žádost o přiznání statusu sociálního podniku se bude podávat orgánu, který o žádosti rozhodne, tj. MPSV, což se navrhuje pro větší právní jistotu explicitně stanovit zde.

K odstavci 2

Navrhuje se, aby součástí žádosti byla vedle základních identifikačních údajů také specifikace společensky prospěšné činnosti žadatele, kterou již bude v té době vykonávat. Dále se za účelem usnadnění kontrolní činnosti navrhuje, aby součástí žádosti byla i specifikace místa podnikání žadatele.

K odstavcům 3 a 4

Zde se navrhuje stanovit povinnost žadatele doložit nezbytné dokumenty, nutné k tomu, aby MPSV mohlo ověřit, zda žadatel plní povinnosti sociálního podniku.

K odstavcům 5 a 6

Pro větší právní jistotu se navrhuje explicitně stanovit, že o žádosti o přiznání statusu sociálního podniku rozhoduje MPSV a že se status přiznává na dobu neurčitou.

K odstavci 7

Navrhuje se uložit sociálnímu podniku povinnost informovat MPSV o změnách údajů uvedených v rozhodnutí o přiznání statusu ve lhůtě 30 dnů. Na základě těchto údajů MPSV vydá nové rozhodnutí.

K odstavci 8

Navrhuje se stanovit, že podání žádosti nepodléhá správnímu poplatku, jelikož vzhledem k účelu zákona, kterým je podpořit sociální podnikání a zejména zaměstnávání znevýhodněných osob v rámci integračního sociálního podniku, není vhodné žadatele o status nadbytečně finančně a administrativně zatěžovat.

K § 23

Zde se navrhuje upravit postup ministerstva při zjištění méně závažného porušení zákona o sociálním podniku. Povinnosti, které zákon bude sociálním podnikům ukládat, se navrhuje rozdělit do dvou kategorií, podle toho, zda jejich porušení je ze strany sociálního podniku napravitelné. Povinnosti, jejichž porušení je nenapravitelné, budou taxativně vyjmenovány v § 24. Při porušení ostatních povinností bude sociálnímu podniku ministerstvem uložena přiměřená lhůta k nápravě.

K § 24 Zánik statusu sociálního podniku

K odstavcům 1 a 2

Toto ustanovení taxativně vyjmenovává důvody, na základě kterých dojde k zániku statusu, včetně toho, že konkrétně vymezuje, kdy MPSV rozhodne o odejmutí statusu.

Sociální podnik pozbyde statusu buď vlastním zánikem, nebo tím, že se jej vzdá nebo tím, že mu bude odejmut pro porušení povinností sociálního podniku.

Povinnosti, jejichž porušení bude spojeno s okamžitým odnětím statusu, se navrhuji následující – porušení dobrých mravů, u fyzických osob ztráta živnostenského oprávnění, porušení povinnosti odvádět část zisku do reinvestičního fondu, případně pozbytí bezúhonnosti. V případě porušení ostatních povinností bude sociálnímu podniku uložena lhůta k nápravě podle § 23.

K odstavci 3

Zde se stanovuje minimální doba po odejmutí statusu, po jejímž uplynutí je možné opět se ucházet o jeho nové přiznání. Tato minimální doba je stanovena v délce 3 let a vztahuje se pouze k případům, kdy byl status odejmut z důvodu nesplňování podmínek pro jeho přiznání nebo z důvodu opakovaného nesplnění povinností uložených zákonem o sociálním podniku. Cílem této úpravy je eliminovat, aby sociální podniky, které porušily své povinnosti, a následkem toho jim byl status sociálního podniku odejmut, mohly bezprostředně znovu o přiznání statusu sociálního podniku požádat. Je obecným zájmem, aby segment zaměstnavatelů v oblasti sociálního podnikání byl tvořen skupinou důvěryhodných subjektů,

jelikož se jedná o příjemce podpory ze strany státu, samosprávy a z titulu přiznání statusu sociálního podniku jim náleží i další benefity.

K § 25 Přejít statusu sociálního podniku na jinou osobu

Navrhuje se, aby, pokud sociální podnik je fyzická osoba, mohl status přejít na dědice v případě, že na dědice přejdou práva a povinnosti zaměstnavatele. Bude se jednat o právo, nikoliv o povinnost dědice pokračovat v sociálním podnikání. Aby nedocházelo tímto způsobem k rozšiřování počtu sociálních podniků, bude to možné pouze v případě, kdy nedojde k rozdělení podniku, tj. nástupnický zaměstnavatel může být pouze jeden.

K § 26 Zveřejňování údajů o přiznání a odnětí statusu

Navrhuje se zavést nový druh elektronické evidence, kterou na základě oprávnění stanoveného v tomto zákoně povede a bude spravovat MPSV. Tato evidence bude obsahovat základní údaje a dokumenty o sociálním podniku a bude veřejně přístupná. Doba uchování informací o sociálním podniku je stanovena na 10 let od jeho zániku, a to zejména s ohledem na lhůty upravené v jednotlivých právních předpisech (např. správní řád, daňový řád) a s ohledem na skartační lhůty. Z evidence bude zřejmé, zda byl přiznán status sociálního podniku či status integračního sociálního podniku.

K § 27

Zde se upravují zvláštnosti správního řízení pro integrační sociální podniky.

K odstavci 1

Žadatel o status integračního sociálního podniku bude dokládat splnění podmínek stejně jako žadatel o status sociálního podniku, samozřejmě s tím, že doloží i podmínky pro integrační sociální podnik specifické.

K odstavci 2

Navrhuje se stanovit, že pokud integrační sociální podnik přestane splňovat podmínky pro status integračního sociálního podniku, může se stát obecným sociálním podnikem.

K § 28

Pro větší právní jistotu a za účelem usnadnění správního rozhodování o přiznání, případně odejmutí statusu sociálního podniku a integračního sociálního podniku se navrhuje explicitně stanovit, že orgány veřejné správy a jiné subjekty jsou povinny ministerstvu sdělovat údaje rozhodné pro přiznání těchto statusů.

Hlava V

STÁTNÍ POLITIKA ROZVOJE SOCIÁLNÍ EKONOMIKY

K § 29 Rada pro rozvoj sociální ekonomiky

K odstavci 1

Pro zlepšení kvality rozhodovacích procesů týkajících se sociální ekonomiky se navrhuje zřídit Radu pro rozvoj sociální ekonomiky jako poradní orgán vlády, v níž budou zastoupeni relevantní stakeholderi.

K odstavci 2

V čele Rady bude ministr/yně práce a sociálních věcí coby hlava státního orgánu s nejtěsnějším vztahem k oblasti sociální ekonomiky.

K odstavci 3

Zde se navrhuje vymežit působnost Rady jako poradního orgánu vlády.

K odstavci 4

Podrobnosti o složení Rady budou řešeny v jejím statutu, který bude schvalován vládou.

K § 30 Podpora pro sociální podniky

K odstavcům 1 a 2

Jako benefit pro sociální podniky a integrační sociální podniky se demonstrativním výčtem navrhuje, že sociálnímu podniku nebo integračnímu sociálnímu podniku může být poskytnuta podpora zejména ve formě dotací, služeb, záruk, zvýhodněných úvěrů, finančních příspěvků, nebo vyhrazených veřejných zakázek pro dodavatele, kteří jsou integračními sociální podniky. Stanoví se, že podpora musí být poskytnuta v souladu s pravidly pro poskytování veřejné podpory podle zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, ve znění pozdějších předpisů. Podpora podle zákona o sociálním podniku je nenáročná a sociální podnik, respektive integrační sociální podnik, ji může využít pouze k účelu stanovenému tímto zákonem.

K odstavci 3

V odstavci 3 se navrhuje vyloučit souběh podpory pro integrační sociální podniky s podporou čerpanou podle zákona o zaměstnanosti na zaměstnávání osob zdravotně postižených na chráněném trhu práce. Integrační sociální podniky budou moci působit na chráněném trhu práce, ovšem v takovém případě budou dostávat podporu podle zákona o zaměstnanosti.

K § 31 Oblasti podpory

Demonstrativním výčtem jsou navrhovány oblasti, na které může být podpora sociálnímu podniku nebo integračnímu sociálnímu podniku poskytnuta. Jedná se o oblasti poradenství, rekvalifikací, dotovaných zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání na otevřeném trhu práce, vytváření nových pracovních míst, investičních projektů, úhrad provozních nákladů, ekonomických poradenství v oblasti financování, managementu, organizace a výroby, marketingu, lidských zdrojů a legislativy pro podnikatele, výzkumných a inovačních projektů, navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účastí na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích, projektů ve strukturálně postižených regionech se soustředěnou podporou státu, projektů sociálního zemědělství, projektů rozvoje venkova, environmentálních projektů, projektů ochrany kulturního dědictví.

K § 32 Poskytovatelé podpory

Poskytovateli podpory budou věcně příslušné resorty a Českomoravská záruční a rozvojová banka. Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. je národní rozvojová banka České republiky, jejímž cílem je především podpora malých a středních podnikatelů. Jejím akcionářem je Česká republika zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj. Podnikatelům a živnostníkům poskytuje za určitých podmínek podporu formou záruk, finančních příspěvků, zvýhodněných úvěrů a vyhrazených veřejných zakázek.

Ministerstvo práce a sociálních věcí bude poskytovat podporu sociálnímu podniku a integračnímu sociálnímu podniku ve formě dotací, služeb, finančních příspěvků a vyhrazených veřejných zakázek pro integrační sociální podniky. Dále může Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou poskytovat podporu sociálnímu podniku a integračnímu sociálnímu podniku ve formě záruk, zvýhodněných úvěrů a finančních příspěvků s tím, že podpora může být poskytnuta na poradenství, rekvalifikace, dotovaná zaměstnávání a zprostředkování zaměstnání na otevřeném trhu práce, vytváření nových pracovních míst, investiční projekty, úhradu provozních nákladů, ekonomická poradenství v oblasti financování, managementu, organizace a výroby, marketingu, lidských zdrojů a legislativy pro podnikatele, na projekty ve strukturálně postižených regionech se soustředěnou podporou státu a na projekty rozvoje venkova.

Ministerstvo průmyslu a obchodu bude poskytovat podporu sociálnímu podniku a integračnímu sociálnímu podniku ve formě dotací a služeb. Dále může Ministerstvo průmyslu a obchodu poskytovat podporu sociálnímu podniku a sociálnímu integračnímu podniku ve formě vyhrazených veřejných zakázek pro integrační sociální podniky a ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou ve formě záruk, zvýhodněných úvěrů a finančních příspěvků s tím, že podpora může být poskytnuta na investiční projekty, úhradu provozních nákladů, ekonomická poradenství v oblasti financování, managementu, organizace a výroby, marketingu, lidských zdrojů a legislativy pro podnikatele, výzkumné a inovační projekty, navazování kontaktů a spolupráci se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích, na projekty ve strukturálně postižených regionech se soustředěnou podporou státu a na projekty rozvoje venkova.

Ministerstvo zemědělství bude poskytovat podporu sociálnímu podniku a integračnímu sociálnímu podniku ve formě dotací, služeb a vyhrazených veřejných zakázek pro integrační sociální podniky. Dále může Ministerstvo zemědělství ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou poskytovat podporu sociálnímu podniku a integračnímu sociálnímu podniku ve formě záruk, zvýhodněných úvěrů a finančních příspěvků s tím, že podpora může být poskytnuta na investiční projekty, úhradu provozních nákladů, projekty ve strukturálně postižených regionech se soustředěnou podporou státu, projekty sociálního zemědělství a na projekty rozvoje venkova.

Ministerstvo životního prostředí bude poskytovat podporu sociálnímu podniku a sociálnímu integračnímu podniku ve formě dotací, služeb a vyhrazených veřejných zakázek pro integrační sociální podniky. Dále může Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou poskytovat podporu sociálnímu podniku a integračnímu sociálnímu podniku ve formě záruk, zvýhodněných úvěrů a finančních příspěvků s tím, že podpora může být poskytnuta na investiční projekty, úhradu provozních nákladů, projekty ve strukturálně postižených regionech se soustředěnou podporou státu, projekty rozvoje venkova a na environmentální projekty.

Ministerstvo kultury bude poskytovat podporu sociálnímu podniku a sociálnímu integračnímu podniku ve formě dotací, služeb a vyhrazených veřejných zakázek pro integrační sociální

podniky. Dále může Ministerstvo kultury ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou poskytovat podporu sociálnímu podniku a integračnímu sociálnímu podniku ve formě záruk, zvýhodněných úvěrů a finančních příspěvků s tím, že podpora může být poskytnuta na investiční projekty, úhradu provozních nákladů, projekty ve strukturálně postižených regionech se soustředěnou podporou státu, projekty rozvoje venkova a na projekty ochrany kulturního dědictví.

Ostatní ministerstva budou poskytovat podporu sociálnímu podniku a sociálnímu integračnímu podniku ve formě dotací, služeb a vyhrazených veřejných zakázek pro integrační sociální podniky. Dále mohou ostatní ministerstva ve spolupráci s Českomoravskou záruční a rozvojovou bankou poskytovat podporu sociálnímu podniku a integračnímu sociálnímu podniku ve formě záruk, zvýhodněných úvěrů a finančních příspěvků s tím, že podpora může být poskytnuta na investiční projekty, úhradu provozních nákladů a na projekty ve strukturálně postižených regionech se soustředěnou podporou státu.

ČÁST DRUHÁ

ZMĚNA ZÁKONA O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

K § 33

Navrhuje se rozšířit možnosti zadavatelů při vyhlášení veřejných zakázek tím způsobem, aby je mohly vyhradit též integračním sociálním podnikům. Účelem této změny je plně využít čl. 20 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek, který umožňuje členským státům EU vyhradit právo na účast v zadávacím řízení osobám sociálně znevýhodněným. Dosavadní úprava umožňující vyhrazené veřejné zakázky pouze pro osoby zdravotně postižené a pouze pokud jejich podíl dosahuje alespoň 50 % z celkového počtu zaměstnanců, neumožňuje využívat potenciál vyhrazených veřejných zakázek k sociálnímu začleňování znevýhodněných osob. Ve světle zavedení institutu integračního sociálního podniku, který v sobě obsahuje definici osob sociálně znevýhodněných, není důvodné setrvat u restriktivnější úpravy vyhrazených veřejných zakázek, než jakou umožňuje směrnice o zadávání veřejných zakázek. Podmínky, které bude muset osoba splnit pro získání statusu integračního sociálního podniku, budou pro zadavatele zárukou, že do těchto zadávacích řízení se budou moci přihlásit pouze osoby naplňující vysoký standard sociálně odpovědného chování.

Zároveň je navrhována legislativě-technická úprava v souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 327/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění zákona č. 93/2017 Sb., kterým se nově vymezuje zaměstnavatel, se kterým Úřad práce České republiky uzavřel dohodu o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce namísto zaměstnavatele zaměstnávajícího na chráněných pracovních místech více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců.

ČÁST TŘETÍ

ZMĚNA ZÁKONA O ZAMĚSTNANOSTI

K § 34

Pro zamezení souběhu podpory poskytované integračním sociálním podnikům s podporou zaměstnavatelů zaměstnávajících zdravotně postižené na chráněném trhu práce se navrhuje tento souběh změnou zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti výslovně vyloučit. Toto ustanovení navazuje na § 30 odst. 3 navrhovaného zákona.

ČÁST ČTVRTÁ ÚČINNOST

K § 35

Účinnost zákona se navrhuje na začátek roku 2020.